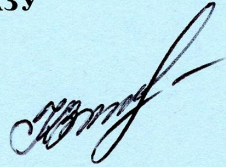

65.9(4УКР)291.5
К 68

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

Король Світлана Василівна

УДК: 330.3 + 622.32 (477)

**УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
ГАЗОРОЗПОДІЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

Автореферат

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Івано-Франківськ – 2017

Дисертацією є рукопис.
Робота виконана в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу.

Науковий керівник:

доктор економічних наук, професор
Гораль Ліліана Тарасівна
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, директор Інституту економіки та управління в нафтогазовому комплексі

Офіційні опоненти:

доктор економічних наук, доцент
Гришова Інна Юріївна,
Інститут законодавства Верховної Ради України, головний науковий співробітник відділу комплексних проблем законотворення

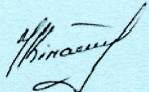
кандидат економічних наук, доцент
Савченко Ольга Ігорівна,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», професор кафедри організації виробництва та управління персоналом

Захист відбудеться «01» березня 2017 року о 13⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д.20.052.06 в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу за адресою: 76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15, конференц-зал науково-технічної бібліотеки.

З дисертацією можна ознайомитись у науково-технічній бібліотеці Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу за адресою: 76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15.

Автореферат розісланий «27» січня 2017 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради,
д.е.н., доц.

 — П. Кінаш

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Газорозподільні підприємства (ГРП) є одним з елементів газової галузі і мають значний економічний і соціальний вплив на рівень життя країни та її енергонезалежність. Споживачі природного газу вимагають від газорозподільних підприємств забезпечення надання послуг відповідної якості, основними параметрами яких є безперервність, надійність, фізико-хімічний склад природного газу, оптимальні технологічні характеристики. Проте, фінансово-економічні проблеми, що були спричинені наслідками світової фінансової кризи, перешкоджають їх ефективному функціонуванню. За таких умов ключовим чинником покращення стану ГРП є ефективна реалізація механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю, що включає підсистеми регулювання тарифу на природний газ, регулювання соціально-економічних умов сталого розвитку, методів управління сталим розвитком ГРП і контролю за їх господарською діяльністю. Реалізація тактики і стратегії інвестиційно-інноваційної політики може відбуватися лише при якісному інвестиційно-інноваційному механізмі управління газорозподільним підприємством, який являє собою систему теоретичних знань, що в переважній більшості випадків не цілком адекватно застосовувалась в господарській практиці. Усе це зумовлює необхідність всебічного аналізу сутності, теоретико-інституційних підходів та інструментів механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств, виявлення основних аспектів його реалізації та принципів основ застосування, вивчення та узагальнення сучасного науково-методичного забезпечення аналізу та оцінки ефективності інвестиційно-інноваційних процесів в умовах газорозподільних підприємств. Враховуючи вищенаведене, тема дослідження є актуальною.

Вагомий внесок у розвиток теоретичних та практичних аспектів інвестиційно-інноваційної діяльності зроблено вітчизняними та зарубіжними вченими, серед яких: Ф. Бутинець, Л. Вербицька, Я. Витвицький, М. Гамаль, В. Гладка, М. Гладкий, А. Голубенко, Л. Гораль, Н. Грабова, І. Гришова, М. Данилюк, О. Дзьоба, Т. Задніпряна, Г. Захарчин, О. Зінкевич, О. Коваленко, Н. Ковтун, М. Король, Р. Костирко, Т. Кулініч, К. Малько, А. Перекіцей, П. Перерва, О. Поліщук, А. Поручник, О. Савко, О. Савченко, І. Скороход, Н. Татаренко, Є. Тищук, Н. Ткаченко, О. Шиш, О. Чернікова, Б. Язлюк та багато інших.

Визнаючи цінність наукових досягнень вітчизняних та зарубіжних вчених, їх вагомий внесок у розвиток інвестиційно-інноваційної діяльності, слід зазначити, що потребують подальшого дослідження питання формування цільових орієнтирів газорозподільних підприємств, тарифоутворення на їх послуги, удосконалення теоретико-інституційних підходів до класифікації інвестицій, створення відповідного механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств в умовах сучасного розвитку вітчизняної економіки. Актуальність цих проблем зумовила вибір теми дисертаційної роботи, визначила її мету і завдання.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до тематики науково-дослідних робіт Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу «Наукові та прикладні економіко-управлінські засади розвитку соціально-економічних систем на

основи інноваційних трансформацій їх складових» у 2014-2015 рр. (Державний реєстраційний номер РК 0114U004855), де автором досліджено особливості механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю в умовах газорозподільних підприємств; «Науково-практичні засади управління нафтогазовим комплексом на виконання Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2016-2017 рр. (Державний реєстраційний номер РК 0116U005326), де автором досліджено стратегічні орієнтири для розвитку газорозподільних підприємств України крізь призму інвестиційно-інноваційної трансформації.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є розробка теоретико-методичних основ і практичних рекомендацій щодо удосконалення механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність постановки і вирішення таких завдань:

- вивчити стан і перспективи номінативного поля застосування поняття «газорозподільне підприємство»;
- проаналізувати та узагальнити внесок економічних шкіл у розвиток науково-методологічних засад, що пов'язані з використанням інвестицій підприємств;
- розвинути методичні засади аналізу економічної ефективності інвестиційної діяльності в умовах нафтогазової промисловості;
- сформулювати пропозиції щодо удосконалення методики аналізу економічної ефективності інвестицій підприємств нафтогазової промисловості України;
- проаналізувати розвиток інвестиційно-інноваційної діяльності ГРП;
- удосконалити комплексну модель методики оцінки прогнозування інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільного підприємства;
- окреслити принципіві основи застосування механізму управління інвестиційно-інноваційної діяльності ГРП із врахуванням факторів впливу на нього;
- запропонувати стратегічні орієнтири застосування механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю ГРП в умовах нестабільності.

Об'єктом дослідження є процеси забезпечення ефективної інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств.

Предметом дослідження є теоретичні положення, методичні підходи та методи управління щодо удосконалення механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств.

Методи дослідження. Для досягнення мети дисертаційної роботи використано діалектичний метод наукового пізнання і загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: теоретичного узагальнення – для висвітлення теоретико-методичних основ механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств; аналізу, синтезу, індукції, дедукції, моделювання, порівняння, історико-логічності – для дослідження особливостей інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільних підприємств. Для розвитку методичних підходів щодо реалізації удосконаленого механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств з метою адаптації до сучасних реалій вітчизняної економіки використано системний підхід, методи

групування та наукової абстракції. Методи фінансово-економічного аналізу – для оцінки фінансового стану досліджуваних підприємств. Статистичні методи – в процесі дослідження динаміки та структури складових елементів газорозподільних підприємств. Методи експертних оцінок – для побудови алгоритму ефективного механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств. Економіко-математичні методи – для обґрунтування комплексної моделі механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств з метою визначення факторів впливу на ефективність їх діяльності. Табличні та графічні методи – для визначення динаміки фінансово-економічних та інвестиційно-інноваційних показників роботи досліджуваних підприємств. Метод формалізації дозволив виділити перспективи застосування інвестиційно-інноваційних процесів на газорозподільних підприємствах.

Інформаційну базу дисертації становлять зібрані, опрацьовані й узагальнені автором первинні документи, що стосуються роботи газорозподільних підприємств, законодавчі та нормативні акти Верховної ради України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правові документи Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, монографії, науково-аналітичні статті вітчизняних і зарубіжних авторів, а також результати власних досліджень автора.

Наукова новизна одержаних результатів. У дисертаційній роботі отримано нові науково обґрунтовані результати, які у сукупності дають змогу вирішити теоретико-практичні завдання щодо формування ефективних напрямів удосконалення механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств. Найвагоміші результати, що характеризують наукову новизну й особистий внесок автора, полягають у наступному:

удосконалено та уточнено:

- контури використання поняття «газорозподільне підприємство», що, на відміну від існуючих, дозволяють трактувати його як суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює транспортування природного газу газопостачальної організації безпосередньо до споживача, надаючи йому послуги щодо технічного обслуговування та ремонту газорозподільних мереж, що перебувають у його власності чи у користуванні на законних підставах;

- структурування та дефініції «інвестиції» та «капітальні інвестиції», на підставі аналізу наукових суджень різних шкіл економічної науки класичних та сучасних інвестиційних теорій, що використовуються в дослідженнях інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства, що, на відміну від існуючих, дало змогу уникнути неточності у їх застосуванні, зокрема, уточнено поняття «капітальні інвестиції» як сукупність витрат, які спрямовані на покращення стану основних засобів з метою отримання прибутку, в результаті яких здійснюється збільшення вартості підприємства, а інвестиції – як засіб розміщення капіталу у будь-якій галузі економіки з метою отримання прибутку та досягнення позитивного економічного і соціального ефекту;

- методичний підхід до аналізу економічної ефективності інвестиційної діяльності ГРП, що, на відміну від існуючого, включає оцінку фінансового стану та інвестиційної діяльності, зокрема запропоновано спочатку аналізувати показники

фінансово-господарської діяльності газорозподільних підприємств, показники майна за результатами щорічної інвентаризації державного майна, показники їх експлуатаційної діяльності, а на основі отриманих результатів виокремити складові інвестиційної програми газорозподільних підприємств, що дало змогу визначити економічну ефективність їх інвестиційної діяльності;

– методику аналізу економічної ефективності інвестицій ГРП, що передбачає, на відміну від існуючих методик, поєднання показників фінансового стану підприємства та інвестиційної діяльності із врахуванням інновацій, оскільки за нинішніх умов, кризові процеси вимагають застосування кардинально нових підходів до інноваційної активності підприємств нафтогазового сектору економіки;

– комплексну модель оцінки прогнозування інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільного підприємства, що, на відміну від існуючих, дозволяє обґрунтувати специфікацію економіко-математичної моделі інвестиційно-інноваційної діяльності у вигляді квазілінійної множинної регресії та довести статистичну оцінюваність моделі;

– принципів основи застосування механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю, що, на відміну від існуючих, дало змогу виокремити пріоритетні напрями розвитку газорозподільних підприємств та визначити факторний вплив зміни інвестиційно-інноваційної діяльності на їх кінцеві результати;

набули подальшого розвитку:

– теоретичні основи розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільних підприємств, що, на відміну від існуючих, дало змогу виокремити інновації з інвестиційної складової з метою подання взаємозв'язку між джерелами їх фінансування, серед яких амортизаційні відрахування, прибуток на капітальні вкладення (інвестиції) (в т.ч. інновації), інші джерела, які включають витрати на встановлення лічильників газу населенню і стандартне приєднання; удосконалено поняття «інновації», що, на відміну від існуючих, являє собою взаємопов'язаний процес технічних, виробничих, комерційних, соціальних, психологічних заходів, що призводять до появи нових або поліпшення наявних процесів чи обладнання на підприємстві, у галузі чи країні;

– стратегічні орієнтири застосування механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю ГРП через інвестиційний та інноваційний блок, що, на відміну від існуючих, передбачають організаційно-управлінські, технологічні, фінансово-економічні і законодавчі взаємозв'язки, що дало змогу адаптувати механізм управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств до умов нестабільності в економіці.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблені в дисертаційній роботі теоретичні та методичні положення доведено до рівня практичних рекомендацій щодо застосування удосконаленого механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств. Основні положення та результати дослідження впроваджено у практичну діяльність ПАТ «Івано-Франківськгаз» (довідка № 1.3.4.1-12/610 від 02.03.2016 р.), ПАТ «Тисменицягаз» (довідка № 153 від 01.03.2016 р.) та ПАТ «Тернопільгаз» (довідка № 01/236 від 29.02.2016 р.).

Також теоретичні положення, методичні розробки, узагальнення і висновки, що містяться в дисертаційній роботі, використовують у навчальному процесі Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу при викладанні дисципліни «Інноваційний розвиток підприємств» для студентів спеціальності 8.03050801 – «Фінанси і кредит», 8.03050401 – «Економіка підприємства» та 8.03050901 – «Облік і аудит» (довідка №9-26-10 від 19.02.2016 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, використано лише ті ідеї і положення, що є результатом особистої роботи здобувача.

Апробація результатів дисертації. Основні результати дисертації доповідалися і одержали схвальну оцінку на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: на V Міжнародній науково-практичній конференції «Теорія і практика стратегічного управління розвитком галузевих і регіональних суспільних систем» (м. Івано-Франківськ, 20-22 травня 2015 року); IV международной научно-практической конференции: «Наука в современном мире» (г. Киев, 19 декабря 2015 года); International scientific and practical conference «Economics and management: problems of science and practice» (Nürnberg, Deutschland, December 25, 2015); I Міжнародній науково-практичній конференції «Економіко-культурологічне позиціонування України в світовому глобалізованому просторі» (Кошице, Словаччина, 14-15 лютого 2016 року); International Scientific-Practical Conference «Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization» (Klaipeda, Lithuania, January 29, 2016); XIX Международной научно-практической конференции «Проблемы в современной экономике и пути их решения» (г. Новосибирск, Россия, 05-06 февраля 2016 года).

Публікації. Основні положення дисертаційної роботи опубліковано у 15 наукових працях загальним обсягом 6,56 друк. арк., зокрема: 6 – у фахових виданнях України, в тому числі 1 – в науковому виданні, що включене до міжнародної наукометричної бази; 2 – в іноземних виданнях та у виданнях, що включені до міжнародної наукометричної бази; 5 – матеріали наукових конференцій; 2 – в інших виданнях; особисто автору належить 4,56 друк. арк.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 206 сторінок комп'ютерного тексту. Основний її зміст викладено на 169 сторінках. Робота містить 11 таблиць (з них 4 займають 5 повних сторінок), 28 рисунків (з них 6 займають 6 повних сторінок), список використаних джерел із 207 найменувань – на 22 сторінках, 10 додатків – на 36 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації, визначено її мету і завдання, окреслено об'єкт, предмет і методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, наведено дані щодо апробації й оприлюднення результатів дисертаційного дослідження.

У першому розділі – **«Теоретико-методичні основи управління інвестиційною діяльністю підприємств»** – виявлено економічну сутність та передумови розвитку інвестицій, охарактеризовано теоретико-інституційні підходи

до класифікації інвестицій, визначено особливості діючого механізму управління інвестиційною діяльністю газорозподільних підприємств.

На основі досліджень напрацьовань науковців щодо інвестиційних теорій підкреслено, що їх розвиток пройшов тривалий шлях еволюції: від епохи меркантилізму до сучасних неокласичних доктрин міжнародного руху капіталів. В результаті проведеного аналізу встановлено, що досі не структуровано інвестиційні теорії, тому запропоновано серед них виокремити класичні і сучасні. Зокрема, класичні інвестиційні теорії запропоновано поділяти на періоди: меркантилізму, класичної школи політекономії, неокейнсіанства та інституціоналізму, а сучасні інвестиційні теорії за періодами: розширення і відтворення основних засобів, капітального та портфельного інвестування.

Результати аналізу відомих принципів інвестиційної діяльності та інших теоретичних узагальнень довели, що в економічній літературі науковці по-різному тлумачать сутність інвестицій, оскільки за своїм змістом поняття «інвестиції» є складною та багатовекторною категорією, а також досить часто ототожнюють поняття «інвестиції» та «капітальні інвестиції». Відстоюється позиція у розмежуванні цих понять, оскільки інвестиції – це значно ширше поняття, ніж капітальні інвестиції. Сформовано авторське визначення поняття інвестицій як засобу розміщення капіталу у будь-якій галузі економіки з метою отримання прибутку та досягнення позитивного економічного і соціального ефекту, а капітальні інвестиції як сукупність витрат, які спрямовані на покращення стану основних засобів з метою отримання прибутку, в результаті яких здійснюється збільшення їх вартості.

Проаналізовано ГРП України та запропоновано окреслити цільові її потреби, зокрема, в: логістиці, управлінні фінансами, плануванні і управлінні виробництвом, управлінні взаємовідносинами з партнерами і клієнтами, управлінні транспортом, сервісному обслуговуванні, матеріальному заохоченні, а також управлінні якістю. Найбільш вагомою для газорозподільних підприємств є потреба в управлінні якістю, а інші є функціями від неї.

Зазначено, що хоча в діяльності газорозподільних підприємств застосовуються різні види інновацій, зокрема, технічні, технологічні, організаційно-управлінські, соціальні, екологічні і стратегічні, проте їх питома вага є нерівномірною, так як найбільшу частку займають технічні і технологічні інновації, а всі інші незначну частку (рис. 1.).

Зважаючи на таку структуру інновацій на газорозподільних підприємствах, запропоновано у подальших дослідженнях основний акцент зробити на технічних і технологічних інноваціях, так як їх вагомість у діяльності підприємств є чимала, оскільки саме кінцевий споживач в результаті отримує якісно і безперебійно природний газ, сплачуючи кошти, що виступають доходом для ГРП.

Оскільки сучасні тенденції господарської діяльності газового сектору України характеризуються прискоренням інноваційних процесів розвитку техніки і технології та значною нестачею інвестиційних коштів, то його фінансова стабільність безпосередньо залежить від таких чинників як обсяг транспортованого газу, що постачається споживачам, обґрунтованість цін, фінансові можливості і перспективи.

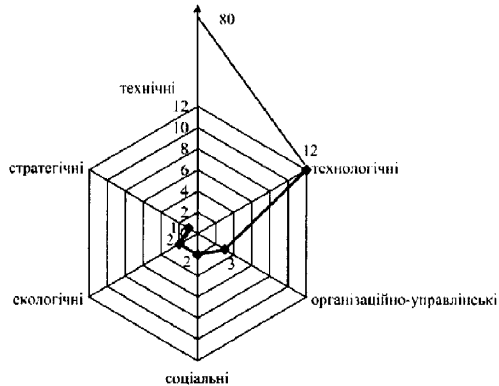

Рисунок 1 – Види інновацій на газорозподільних підприємствах

У зв'язку з цим, враховуючи інновації у структурі інвестиційної складової, проаналізовано механізм управління інвестиційною діяльністю на підприємстві.

Дослідження показали, що інновації, як важлива складова інвестиційної програми, не виокремлені як окрема частина сталого взаємопов'язаного механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю. Тому, передбачено на стадії інвестування оновлення та розвитку виокремити їх.

Запропоновано авторське визначення газорозподільного підприємства як суб'єкта господарювання, який на підставі ліцензії здійснює транспортування природного газу від газопостачальної організації безпосередньо до споживача, надаючи йому послуги щодо технічного обслуговування та ремонту газорозподільних мереж, які перебувають у його власності чи у користуванні на законних підставах. Застосування уніфікованого поняття дозволить в майбутньому уникнути семантичних неточностей та підвищити якість теоретичних досліджень.

У другому розділ – «Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільних підприємств» – охарактеризовано методику оцінки та аналізу економічної ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності. Наведено загальну характеристику діяльності газорозподільних підприємств Західного регіону України та здійснено аналіз їх фінансово-господарської діяльності, в тому числі інвестиційно-інноваційної активності.

На основі синтезу та логічного узагальнення встановлено, що значною проблемою, яка виникає як перед суб'єктами господарювання при здійсненні інвестиційної діяльності, так і перед державними органами при прийнятті інвестиційних рішень є вибір найбільш ефективної методики оцінки інвестиційних проектів.

Так як інвестиційна діяльність є умовою та наслідком результативності функціонування підприємства, запропоновано інвестиційну діяльність розглядати в ув'язці з іншими показниками ефективності господарської діяльності підприємства, серед яких: показники фінансово-господарської діяльності газорозподільних

підприємств, показники майнового стану за результатами щорічної інвентаризації державного майна, показники їх експлуатаційної діяльності, а на основі отриманих результатів виокремлено складові інвестиційної програми газорозподільних підприємств, що дало змогу визначити економічну ефективність їх інвестиційної діяльності. При цьому запропоновано оцінювати ефективність інвестиційної діяльності підприємства із врахуванням інновацій, оскільки за нинішніх умов, кризові процеси вимагають застосування кардинально нових підходів до інноваційної активності нафтогазової промисловості.

Для поглибленого аналізу факторів впливу на інноваційну активність підприємства виокремлено показники інноваційної (технічної) активності, зокрема коефіцієнт оновлення послуг, питома вага інноваційних послуг, обсяг та структура впроваджених інновацій, рівень економічного ефекту.

В розвиток дослідження механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю здійснено аналіз структури власності ПАТ «Івано-Франківськгаз», ПАТ «Тисменицягаз» та ПАТ «Тернопільгаз» та виявлено, що відповідно до реєстру власників цінних паперів основним акціонером є НАК «Нафтогаз України», який має на кожному із досліджуваних підприємств по 25 % акцій.

Проведений ретроспективний та перспективний аналіз джерел фінансування робіт інвестиційної програми показав, що основними джерелами фінансування робіт інвестиційної програми є тарифи на транспортування та постачання газу, які затверджує Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП). Тому рівень фінансування робіт безпосередньо залежить від розміру цих тарифів та обсягів споживання газу. Також згідно проведених розрахунків виявлено, що на газорозподільних підприємствах у структурі джерел фінансування інвестиційної програми є незначна частка інвестиційних коштів, що спрямовані на інновації (рис. 2).

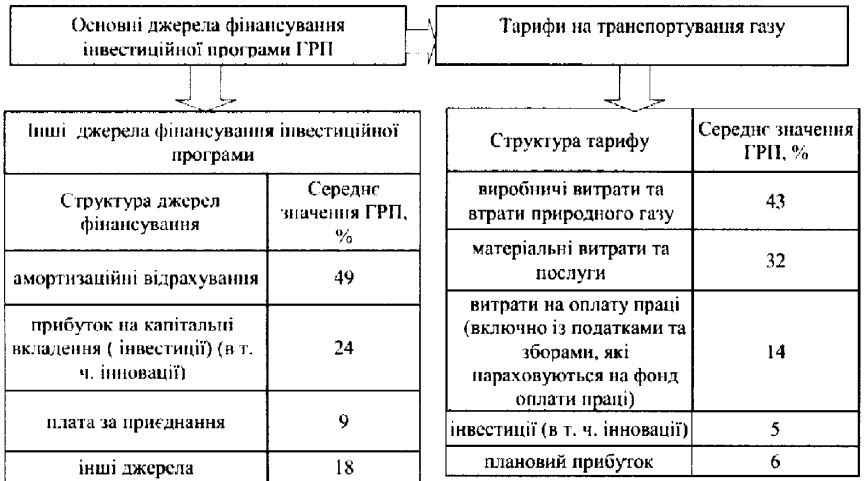

Рисунок 2 – Структура джерел фінансування інвестиційної програми газорозподільних підприємств

В результаті проведеного аналізу було виявлено, що інноваційна активність досліджуваних підприємств за весь період є на низькому рівні. На основі аналізу інвестиційної діяльності та інноваційної (технічної) активності ГРП проведено дослідження, які показали, що інвестиційні кошти, що використовуються на оновлення робіт газорозподільних підприємств на прикладі ПАТ «Івано-Франківськгаз», ПАТ «Тисменицягаз» і ПАТ «Тернопільгаз», не в достатній мірі спрямовуються на інновації (рис. 3).

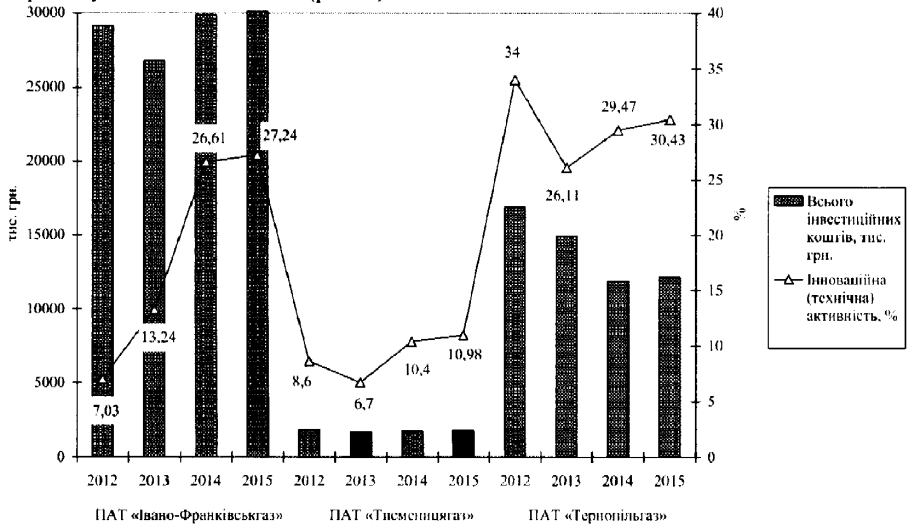

Рисунок 3 – Інвестиційно-інноваційна (технічна) активність газорозподільних підприємств за 2012-2015 роки

Для уникнення зниження рівня інноваційної активності ГРП запропоновано інвестиційні ресурси спрямовувати на інновації із врахуванням прояву синергії, що дозволить покращити їх інноваційну активність та фінансово-економічні показники роботи.

У третьому розділі – «Шляхи реалізації механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю» – запропоновано комплексну модель управління інвестиційно-інноваційною діяльністю, наведено принципові основи застосування механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю, запропоновано шляхи адаптації механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю до умов газорозподільних підприємств.

Здійснено теоретико-практичне обґрунтування комплексної моделі методики оцінки прогнозування інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільного підприємства через специфікацію економіко-математичної моделі у вигляді квазілінійної множинної регресії. Доведено статистичну оцінюваність моделі. Доступність статистичних даних про цільові напрями інвестування та обсяг їх фінансування забезпечуються інвестиційною програмою газорозподільного

підприємства, а дані про витрати на фінансування та обсяг фінансування за рахунок джерел фінансування представлено у звітах про виконання інвестиційної програми.

Інтерпретація моделювання дала змогу врахувати при оцінюванні прогнозування обсягу фінансування інвестиційної програми газорозподільних підприємств інноваційну складову, що дозволило виділити етапи процесу специфікації статистично оцінюваної моделі.

Методика оцінки прогнозування інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільного підприємства у вигляді квазілінійних множинних регресій має вигляд:

$$Y = a_0 + \sum_{i=1}^6 \int_i(x_i) + bz, \quad (1)$$

$$Z = \sum_{i=4}^{10} \int_i(x_i), \quad (2)$$

де Y – загальний обсяг фінансування інвестиційної програми ГРП, який складається із обсягу фінансування кожного цільового напрямку інвестування, якими є:

- розподільчі газопроводи – x_1 ; – споруди на розподільчих газопроводах – x_2 ;
- транспортні засоби спеціального призначення – x_3 ;
- заходи, спрямовані на зниження виробничо-технологічних витрат та понаднормованих витрат природного газу – x_4 ;
- придбання сучасних приладів діагностики і обстеження та впровадження систем протиаварійного захисту систем газопостачання – x_5 ;
- інші – x_6 .

b – коефіцієнт, який приймає значення 0, якщо вихідні дані належать газорозподільному підприємству, що не проводить інвестування в інновації, або 1, якщо вихідні дані належать газорозподільному підприємству, що інвестує кошти в інновації.

Z – обсяг фінансування інвестиційної програми газорозподільного підприємства в інновації, тис. грн.

Для повноти моделі розроблено рівняння залежності пояснюючого фактора Z від таких незалежних змінних, як:

- обсяг реалізованих інвестицій в інновації – x_7 ;
- витрати на внутрішнє інвестування в інновації (в межах ГРП) – x_8 ;
- витрати на зовнішнє інвестування в інновації (за межами ГРП) – x_9 ;
- придбання інших зовнішніх знань (навчання та підготовка персоналу) – x_{10} .
- коефіцієнт регресії – невідома величини, що визначає питому вагу кожного фактора – a_0 .

Результатом розробленої методики оцінки прогнозування обсягу фінансування інвестиційної програми із врахуванням обсягу фінансування на інновації була апробація її результатів (табл. 1).

Отримані результати апробованої методики показали, що за рахунок додаткового обсягу фінансування інвестиційної програми газорозподільного підприємства в інновації відбувається повне виконання інвестиційної програми.

Проведені дослідження свідчать про те, що газорозподільні підприємства мають тільки внутрішні джерела фінансування, за рахунок яких не в змозі в достатній мірі виділити кошти на інновації, тому запропоновано за рахунок зовнішніх джерел, зокрема через запровадження державно-приватного партнерства, досягнути повного виконання інвестиційної програми.

Таблиця 1

Результати апробації методики оцінки прогнозування обсягу фінансування інвестиційної програми газорозподільних підприємств з урахуванням інноваційної складової

Назва ГРП	Основні величини моделі				Рівень виконання інвестиційної програми до застосування методики, %	Зміни рівня виконання інвестиційної програми після застосування методики, +/-
	Y_n	Z	b	Y_k		
ПАТ «Івано-Франківськгаз»	29873,1	1493,66	0	29873,1	72,77	0
	29873,1	1493,66	1	31366,76	88,4	+16,6
ПАТ«Тисменицягаз»	1745,4	87,27	0	1745,4	78,45	0
	1745,4	87,27	1	1832,67	87,02	+17,98
ПАТ «Тернопільгаз»	11885,82	549,29	0	11885,82	59,91	0
	11885,82	549,29	1	12480,11	89,77	+15,23

Проведений аналіз інвестиційно-інноваційних процесів на ГРП вказує на те, що вагомий вплив на збільшення величини обсягу фінансування інвестиційної програми з урахуванням інноваційної складової має тарифна політика, тому основним критерієм аналізу та оцінки ефективності є витрати, котрі здійснюють ГРП у процесі виконання своїх розподільчих функцій. При цьому фінансування витрат, пов'язаних з виробничою діяльністю, а це, передусім, утримання газових мереж в належному стані, функціонування аварійно-диспетчерських і експлуатаційних служб, оплата праці працівників підприємства, а також фінансування заходів, передбачених інвестиційною програмою, залежить від складової тарифної виручки, закладеної в тарифах на послуги з транспортування та постачання природного газу.

Проте, незважаючи на пріоритетні напрями розвитку ГРП, їх сучасний стан свідчить про те, що зростання інвестицій не викликає збільшення інновацій, попри те, що саме інноваційна діяльність є головним джерелом суспільного прогресу.

Досліджено, що для активізації механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю ГРП повинна бути принципово змінена роль НАК «Нафтогаз України» та НКРЕКП у діяльності газорозподільних підприємств, оскільки саме від них залежить і тариф на природний газ, і інвестиційна програма з її фінансуванням.

Встановлено, що хоча, в повсякденних умовах, рішення завжди повинні прийматися обґрунтовано, особливо, якщо це рішення, що стосуються інвестиційно-інноваційної діяльності, проте в умовах невизначеності перспектив розвитку газорозподільні підприємства висувають значно більші вимоги до обґрунтування прийняття рішень, що поєднують інтуїтивні, психологічні методи із методами

математичного вирішення щодо вибору найефективнішого напрямку інвестування через механізм управління інвестиційно-інноваційною діяльністю на газорозподільних підприємствах. Тому, з метою забезпечення ефективного механізму управління ГРП інвестиційно-інноваційна діяльність повинна відповідати вимогам, що враховують стратегію, механізм управління та економіко-математичну модель (рис. 4).

Досліджено, що при організації механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю ГРП відбувається формування його принципів, зокрема таких як: орієнтація на потреби підприємства, цілеспрямованість, комплексність, системність, ефективність, плановість, інформаційна забезпеченість, диверсифікація, перспективність, пріоритетність.

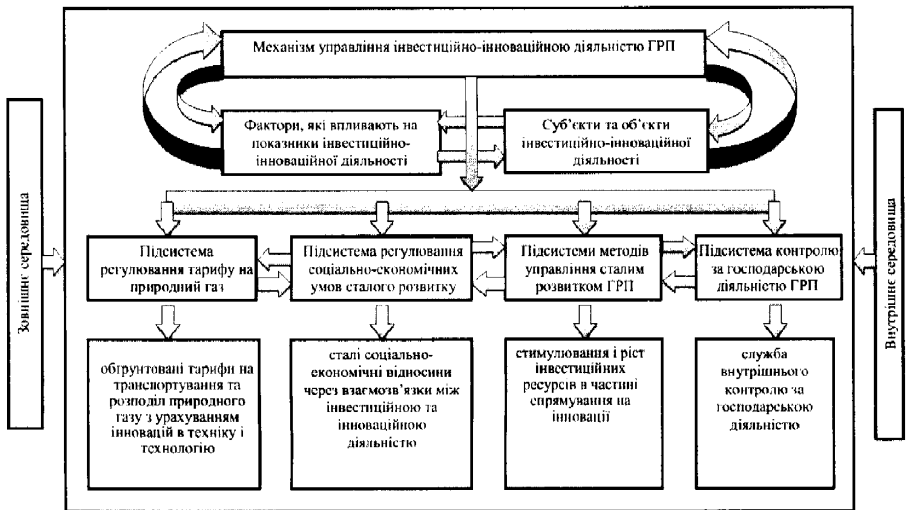

Рисунок 4 – Концептуальні засади механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств

Лише активізація процесу інвестування в інноваційний розвиток може викликати якісні зрушення у виробничо-господарській діяльності газорозподільних підприємств та покращити кінцеві економічні результати їх діяльності на основі підвищення якості управління збігом інвестиційної пропозиції та інноваційного попиту в умовах газорозподільчої сфери.

ВИСНОВКИ

У дисертаційній роботі теоретично узагальнено та вирішено важливе наукове завдання, що полягає у розробці теоретичних положень і практичних рекомендацій, спрямованих на удосконалення механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств.

Основні результати дисертаційного дослідження полягають у наступному:

1. Виокремлено основні дефініції поняття «газорозподільне підприємство», так як було виявлено, що в нормативно-правовій базі єдиного визначення поняття немає, хоча самих тлумачень даного поняття існує чимало. Запропоновано авторське визначення поняття «газорозподільне підприємство», як суб'єкта господарювання, що на підставі ліцензії здійснює транспортування природного газу газопостачальної організації безпосередньо до споживача, надаючи йому послуги щодо технічного обслуговування та ремонту газорозподільних мереж, які перебувають у його власності чи у користуванні на законних підставах.

2. На підставі аналізу наукових суджень різних шкіл економічної науки класичних та сучасних інвестиційних теорій, що використовуються в дослідженнях інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства, структуровано дефініції «інвестиції» та «капітальні інвестиції». Визначено, що поняття «інвестиції» надзвичайно складне та багатоаспектне, тому серед науковців немає єдиної думки щодо розуміння його природи. Така неточність визначення «інвестицій» сприяє хибному розумінню їх сутності, яка зводиться до ототожнення їх із поняттям «капітальні інвестиції». Запропоновано авторське визначення поняття «капітальні інвестиції», як сукупність витрат, які спрямовані на покращення стану основних засобів з метою отримання прибутку, в результаті яких здійснюється збільшення їх вартості; а інвестиції, – як засіб розміщення капіталу у будь-якій галузі економіки з метою отримання прибутку та досягнення позитивного економічного і соціального ефекту.

3. Удосконалено методичні засади аналізу економічної ефективності інвестиційної діяльності ГРП, що включають оцінку фінансового стану та інвестиційної діяльності, зокрема запропоновано спочатку аналізувати показники фінансово-господарської діяльності газорозподільних підприємств, показники майна за результатами щорічної інвентаризації державного майна, показники їх експлуатаційної діяльності, а на основі отриманих результатів виокремити складові інвестиційної програми газорозподільних підприємств, що дало змогу визначити економічну ефективність їх інвестиційної діяльності.

4. Удосконалено методику аналізу економічної ефективності інвестицій ГРП, що передбачає, на відміну від існуючих методик, поєднання показників фінансового стану підприємства та інвестиційної діяльності із врахуванням інновацій, оскільки за нинішніх умов, кризові процеси вимагають застосування кардинально нових підходів до інноваційної активності підприємств нафтогазового сектору економіки.

5. Досліджено теоретичні основи розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільних підприємств, що дало змогу виокремити інновації з інвестиційної складової з метою подання взаємозв'язку між джерелами їх фінансування, серед яких амортизаційні відрахування, прибуток на капітальні інвестиції (вкладення) (в т.ч. інновації), інші джерела, які включають витрати на встановлення лічильників газу населенню і стандартне приєднання. Через виокремлення із джерел фінансування, зокрема, прибутку на капітальні інвестиції (вкладення), складової інновацій запропоновано трактувати поняття «інновації», як взаємопов'язаний процес технічних, виробничих, комерційних, соціальних,

психологічних заходів, що призводять до появи нових або поліпшення наявних процесів чи обладнання на підприємстві, у галузі чи країні

Результати аналізу господарської діяльності ГРП свідчать про те, що вони відчують різкі структурні зміни в розрізі категорій споживачів, а також зменшення обсягів постачання і транспортування природного газу розподільними трубопроводами. Виявлено, що суттєвий вплив на формування їх доходу має коливання обсягів споживання природного газу, яке носить сезонний характер, що пов'язане із кліматичними умовами, а також величина тарифів на провадження господарської діяльності з розподілу та постачання природного газу, які затверджуються НКРЕКП України.

Для визначення рівня інноваційної активності діяльності підприємств були застосовані коефіцієнти, виходячи із напрямів інвестиційних коштів, які спрямовані на оновлення по відношенню до загальної суми інвестиційних ресурсів, що направлені на розвиток газотранспортних підприємств. В результаті проведеного аналізу виявлено, що інноваційна активність досліджуваних підприємств за весь досліджуваний період зменшувалася, у зв'язку з чим запропоновано на перспективу збільшувати величину інвестиційних ресурсів на синергетичні інновації.

6. Удосконалено комплексну модель методики оцінки прогнозування інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільного підприємства, що дозволяє обґрунтувати специфікацію економіко-математичної моделі інвестиційно-інноваційної діяльності у вигляді квазілінійної множинної регресії та довести її статистичну оцінюваність;

Здійснено теоретично-практичне обґрунтування специфікації економіко-математичної моделі інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільних підприємств у вигляді квазілінійної множинної регресії. Доведено статистичну оцінюваність моделі. Доступність статистичних даних про цільові напрями інвестування та обсяг їх фінансування забезпечуються інвестиційною програмою газорозподільного підприємства, а дані про витрати на фінансування та обсяг фінансування за рахунок джерел фінансування можна знайти у звітах про виконання інвестиційної програми.

7. Визначено принципову необхідність застосування механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю в умовах ГРП, виявлено пріоритетні напрями розвитку ГРП та проведено факторний аналіз впливу зміни обсягу інвестиційно-інноваційною діяльністю на результат діяльності ГРП. Зазначено, що реалізація механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю в умовах ГРП має стати наріжним каменем державної політики, оскільки передбачає поступову, докорінну перебудову системи взаємовідносин між суб'єктами ринку природного газу в Україні.

Запропоновано алгоритм прийняття рішень щодо реалізації механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю в умовах ГРП, який повинен включати такі елементи: формування набору напрямів інвестування в інновації; визначення обсягів джерел фінансування; визначення термінів інвестування; визначення цілей інвестування в інновації; обґрунтування і вибір показників оцінки інвестиційно-інноваційної діяльності; вибір методики визначення ефективності інвестування; аналіз та оцінка ефективності кожного напрямку інвестування в

інноваційний розвиток; вибір оптимального інвестування на основі оптимального поєднання вибору цілей інвестування в інновації та їх напрямів із джерелами фінансування.

8. Розроблено механізм управління інвестиційно-інноваційною діяльністю в умовах ГРП, що є системою, яка включає організаційні, технологічні, фінансово-економічні та стратегічні завдання з метою ефективної реалізації механізму управління. Досліджено, що стратегічні орієнтири застосування механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю ГРП можливі через інвестиційний та інноваційний блок, що передбачають організаційно-управлінські, технологічні, фінансово-економічні і законодавчі взаємозв'язки; що дало змогу адаптувати механізм управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств до умов нестабільності в економіці.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Король С. В. Класифікаційна база дослідження інвестицій в нафтогазовій сфері / Л. Т. Гораль, С. В. Король // Проблеми і перспективи економіки та управління, 2015. – №4 (4). – С. 254-259. *(Особистий внесок: досліджено основні категорії користувачів інвестиційної інформації підприємства, реальні інвестиції у нафтогазовій промисловості)*. – 0,48 др. арк.

2. Король С. В. Формування та організація механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств: методологічний аспект [Електронний ресурс] / Л. Т. Гораль, С. В. Король // Глобальні та національні проблеми економіки, 2016. – №9. Режим доступу: <http://www.global-national.in.ua>. *(Особистий внесок: запропоновано принципи механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю в умовах газорозподільних підприємств, алгоритм його реалізації)*. – 0,53 др. арк.

3. Король С. В. Орієнтири для розвитку газорозподільних підприємств України / Л. Т. Гораль, С. В. Король // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»: зб. наук. пр. / Ред. кол.: Черничко Т. В. (гол. ред.) та ін. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2016. – Випуск 1 (5). – С. 87-92. *(Особистий внесок: запропоновано цільові орієнтири газорозподільних підприємств)*. – 0,61 др. арк.

4. Король С. В. Оцінювання ефективності інвестиційної діяльності газорозподільних підприємств: методичний аспект / С. В. Король // Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості», 2016. – Випуск №1 (13). – С. 35-42. – 0,69 др. арк.

5. Король С. В. Фінансування інвестиційних заходів газорозподільних підприємств, як чинник їх розвитку / С. В. Король // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий збірник / [за ред. І. Г. Ткачук]. – Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2016. – Вип. 12. – Т. 1. – С. 45-50. – 0,49 др. арк.

Стаття у фаховому виданні України, яке включене до міжнародної наукометричної бази:

6. Король С. В. Еволюція поняття «інвестиції»: сучасний період / Л. Т. Гораль, С. В. Король // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2015. – Том 22. – №2 – С. 20-26. *(Особистий внесок: запропоновано структурування інвестиційних теорій, запропоновано визначення понять «інвестиції» та «капітальні інвестиції»)*. – 0,70 др. арк.

Наукові праці в іноземних виданнях та у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз:

7. Korol S. Investment-innovative transformation of gas-distributing enterprises of Ukraine [Text] / L. Horal, S. Korol // Eureka: Social and Humanities. – Tallinn, Estonia, 2016. – Vol. 1. – P. 33-46. *(Особистий внесок: визначено основні джерела фінансування робіт інвестиційної програми газорозподільних підприємств, визначено причини недовиконання інвестиційної програми, розроблено модель інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільного підприємства у вигляді квазілінійних множинних регресій)*. – 0,88 др. арк.

8. Korol S. The ways of realization management mechanism of investment-innovative activity of gas-distributing enterprises in Ukraine / L. Horal, S. Korol // International scientific and practical conference «Economics and management: problems of science and practice»: Collection of scientific articles. – Verlag SWG imex GmbH Nürnberg, Deutschland, 2015. – P. 72-77. *(Особистий внесок: запропоновано цілі інвестування в інновації газорозподільних підприємств)*. – 0,33 др. арк.

Опубліковані праці апробаційного характеру:

9. Король С. В. Історичні передумови розвитку інвестицій / С. В. Король // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції [«Теорія і практика стратегічного управління розвитком галузевих і регіональних суспільних систем»], (Івано-Франківськ, 20-22 травня 2015 р.). – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2015. – С. 151-153. – 0,15 др. арк.

10. Король С. В. Інвестиційно-інноваційний механізм управління газорозподільних підприємств / С. В. Король // Сборник публикаций мультидисциплинарного научного журнала «Архивариус» по материалам IV международной научно-практической конференции [«Наука в современном мире»], (Киев, 19 декабря 2015 г.). – Киев: мультидисциплинарный научный журнал «Архивариус», 2015. – С. 44-50 – 0,30 др. арк.

11. Король С. В. Інвестиційно-інноваційна стратегія як запорука ефективної діяльності газорозподільних підприємств в Україні / Л. Т. Гораль, С. В. Король // [International Scientific-Practical Conference Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization], (Klaipeda: Baltija Publishing, January 29, 2016). – Klaipeda: Baltija Publishing, 2016. – P. 293-295. *(Особистий внесок:*

запропоновано основні вимоги для успішної реалізації інвестиційно-інноваційної стратегії газорозподільних підприємств). – 0,20 др. арк.

12. Король С. В. Особливості активізації механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю на прикладі газорозподільних підприємств / Л. Т. Гораль, С. В. Король // Ежемесячный научный журнал по материалам XIX Международной научно-практической конференции [«Проблемы в современной экономике и пути их решения»], (Новосибирск, Россия, 05-06 февраля 2016 г.). – Новосибирск, Россия, 2016. – №1 (19). – С. 8-11. (Особистий внесок: запропоновано основні завдання для активізації ефективного механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств в сучасних умовах розвитку економіки в Україні). – 0,23 др. арк.

13. Король С. В. Основні вимоги до формування сучасного механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств в Україні / С. В. Король // Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції [«Економіко-культурологічне позиціонування України в світовому глобалізованому просторі»], (Кошице, 14-15 лютого 2016 р.). – Кошице, 2016. – С. 276-279. – 0,24 др. арк.

Публікації в інших виданнях:

14. Король С. В. Особливості впливу фінансової кризи на економіку України / С. В. Король // Наукові вісті. – Івано-Франківськ: ПВНЗ «Галицька Академія», 2008. – №2 (14). – С. 102-105. – 0,28 др. арк.

15. Король С. В. Особливості інвестиційного клімату в Україні / С. В. Король // Наукові вісті. – Івано-Франківськ: ПВНЗ «Галицька Академія», 2008. – С. 136-140. – 0,45 др. арк.

АНОТАЦІЯ

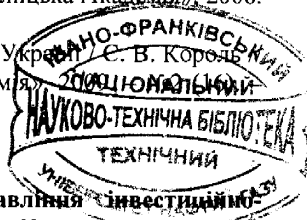
Король С. В. Удосконалення механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Івано-Франківськ, 2016.

У дисертаційній роботі теоретично узагальнено та вирішено важливе наукове завдання, що полягає у розробці теоретичних положень і практичних рекомендацій, спрямованих на удосконалення механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств.

На підставі аналізу наукових суджень різних шкіл економічної науки класичних та сучасних інвестиційних теорій, що використовуються в дослідженнях інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства, структуровано дефініції «інвестиції» та «капітальні інвестиції». Досліджено номінативне поле застосування поняття «газорозподільне підприємство». Удосконалено методичні засади аналізу економічної ефективності інвестиційної діяльності.

Досліджено теоретичні основи розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільних підприємств. Виокремлено інновації з інвестиційної складової з

метою подання взаємозв'язку між джерелами їх фінансування. Охарактеризовано причини різних структурних змін в розрізі категорій споживачів, обсягів постачання і транспортування природного газу розподільними трубопроводами.

Обґрунтовано пропозиції щодо удосконалення комплексної моделі методики оцінки прогнозування інвестиційно-інноваційної діяльності газорозподільного підприємства. Розроблено механізм управління інвестиційно-інноваційною діяльністю в умовах ГРП. Досліджено, що стратегічні орієнтири застосування механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю ГРП можливі через інвестиційний та інноваційний блок.

Ключові слова: газорозподільні підприємства, інвестиційно-інноваційна діяльність, джерела фінансування, інвестиційні ресурси, інвестиційна програма, механізм управління.

АННОТАЦИЯ

Король С. В. Совершенствование механизма управления инвестиционно-инновационной деятельностью газораспределительных предприятий. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.04 – экономика и управление предприятиями (по видам экономической деятельности). – Ивано-Франковский национальный технический университет нефти и газа, Ивано-Франковск, 2016.

В диссертационной работе теоретически обобщены и решено важное научное задача, которая заключается в разработке теоретических положений и практических рекомендаций, направленных на совершенствование механизма управления инвестиционно-инновационной деятельностью газораспределительных предприятий.

На основании анализа научных суждений различных школ экономической науки классических и современных инвестиционных теорий, используемых в исследованиях инвестиционно-инновационной деятельности предприятия, структурировано дефиниции «инвестиции» и «капитальные инвестиции». Исследованы номинативное поле применения понятия «газораспределительное предприятие». Усовершенствованы методические основы анализа экономической эффективности инвестиционной деятельности.

Исследованы теоретические основы развития инвестиционно-инновационной деятельности газораспределительных предприятий. Выделены инновации с инвестиционной составляющей с целью представления взаимосвязи между источниками их финансирования. Охарактеризованы причины различных структурных изменений в разрезе категорий потребителей, объемов поставок и транспортировки природного газа распределительными трубопроводами.

Обоснованы предложения по совершенствованию комплексной модели методики оценки прогнозирования инвестиционно-инновационной деятельности газораспределительного предприятия. Разработан механизм управления инвестиционно-инновационной деятельностью в условиях ГРП. Доказано, что стратегические ориентиры применения механизма управления инвестиционно-

инновационной деятельностью ГРП возможны из-за инвестиционный и инновационный блок.

Ключевые слова: газораспределительные предприятия, инвестиционно-инновационная деятельность, источники финансирования, инвестиционные ресурсы, инвестиционная программа, механизм управления.

ANNOTATION

Korol S. V. Improving the management mechanism of investment and innovation activities in gas distribution enterprises (GDE). – The manuscript.

For the Candidate of economic sciences, specialty 08.00.04 – economics and management enterprises (by economic activity). – Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ivano-Frankivsk, 2016.

The study summarizes the theory and solves important scientific challenges, aims to develop theoretical principles and practical recommendations at improving the management mechanism of investment and innovation activities of gas distribution enterprises.

The analysis is based on the scientific opinions of different schools of economics classic and modern investment theories, uses in research investment and innovation enterprises, structures definition of «investment» and «capital investments». It explores field nominative use the term «gas distribution company». It improves methodical principles of economic analysis of the investment performance through a combination of GDE financial ratio and investment activities with regard to innovation.

The paper studies theoretical basis for the development of investment and innovation activities of gas distribution companies. It is determined innovation with investment component to represent the relationship between the sources of their funding and characterizes various causes structural changes in the categories of consumers, supply and transportation of natural gas distribution pipelines.

Suggestions for improvement integrated model assessment methodology of forecasting investment and innovation activities of gas distribution enterprises are stated, allowing data to justify the economic and mathematical model of investment and innovation activities in quasi-linear multiple regression and proving statistical assessment. The author shows the need for a fundamental management mechanism of investment and innovative activity in case of GDE, identifies the priority areas of development.

The algorithm decision to implement the management mechanism of investment and innovative activity in case of GDE is suggested, including the formation of areas set for investment in innovation; determining the amounts of funding sources; the timing of investment; setting goals of investment in innovation; study and selection of indicators to measure investment and innovation; choice of methodology for determining the efficiency of investment; analysis and evaluation of each sector of investing in innovative development; investment choices based on the optimal combination of targets investments in innovation and their areas of funding sources.

The management mechanism of investment and innovative activity in case of GDE is researched, including organizational, technological, financial, economic and strategic objectives for effective implementation of management mechanism. The author explores

that strategic guidelines for application management mechanism of innovative activity of GDE are possible through investment and innovation unit, providing organizational, managerial, technological, financial, economic and legal relationships by adapting management mechanism of investment and innovation activities of gas distribution enterprises to conditions of instability in economics.

Keywords: gas distribution enterprises, investment and innovation, funding, investment funds, investment program, management mechanism.